

Advies
Duurzaamheid
naar minister

Groen in de genen

Dat groen onderwijs zich nadrukkelijk op duurzaamheid richt, spreekt vanzelf, vindt Kim van der Leest, projectleider van de Groene urgentie. "Groen zit in onze genen." Er gaat nu een advies naar de minister voor beleid en ondersteuning om duurzaamheid te verankeren.

TEKST
ton van den born
 FOTOGRAFIE
ton van den born
 en *marleen*
schepers

‘De Groene urgentie heeft een impuls gegeven aan de strategie op vergroening

van de aoc’s”, zegt Kim van der Leest. Het is niet vreemd dat zij, als projectleider vanuit Triple E, een adviesbureau in Arnhem, met een opdracht van AOC Raad en Aequor, zo’n uitspraak doet. Het zou meer verbazen als ze zou zeggen: ‘de aoc’s kunnen blijkbaar weinig met duurzaamheid. Het thema staat niet erg hoog op hun prioriteitenlijstje en bij Aequor zijn ze het vergeten’.

Hoe uit zich die bijzondere aandacht voor duurzaamheid en de impuls voor de aoc-strategie op vergroening? Kortom, wat is er gebeurd in de afgelopen twee jaar?

Manifest

De Groene urgentie ging van start op 9 september 2009, 9-9-9, in Ede. Theo Koolen, van het College van Bestuur van Helicon Opleidingen, zong een lied van Bob Dylan waarbij hij zichzelf begeleidde op autoharp. ‘The future is green’, sprak Medy van der Laan, net voorzitter van de AOC Raad. En er werd een manifest ondertekend waarbij de partijen – AOC Raad namens de aoc’s, Aequor namens het groene bedrijfsleven, plus het ministerie, toen nog LNV – beloofden dat duurzaamheid voor hen een centrale waarde zou worden, een leidend principe.

De tijd was er rijp voor. Met de groei van de wereldbevolking, de druk op de voedselvoorziening, energieproblematiek, klimaatverandering, watercrisis en de afname van biodiversiteit was er alle aanleiding. Bovendien zag het groen onderwijs kansen vanwege de veronderstelde economische betekenis van natuur en natuurlijke elementen. Daar kon het onderwijs zijn expertise inzetten.

In het manifest werd afgesproken de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt te verkennen en te bekijken hoe deze in het onderwijs te integreren. Dit moest uitmonden in een advies voor de minister over beleid dat de integratie van duurzaamheid in groen onderwijs en groen

bedrijfsleven bevordert. Dit advies is nu bijna klaar. Wanneer het precies verschijnt is op dit moment echter nog onbekend.

Momenten

Het proces van de afgelopen twee jaar kende verschillende belangrijke momenten, denkt Van der Leest. Ze noemt de expertsessie in mei 2010 met mensen uit onderwijs en bedrijfsleven. “Er kwamen een kleine vijftig innovators.” Zij kregen de vraag voorgelegd: hoe zorgen we voor groen onderwijs dat kan bijdragen aan een duurzamere en groene samenleving? Kort na de zomer werd een hieruit resulterende argumentenkaart gepubliceerd in het Vakblad Groen Onderwijs (nr. 11, 2010).

*Voor het eerst
 werden prijzen
 uitgereikt voor
 projecten rond
 duurzaam groen
 onderwijs*

Een ander hoogtepunt voor de Groene urgentie was de manifestatie ‘Voorop in de vergroening’, in november 2010 in Pakhuis de Zwijger te Amsterdam. Voor het eerst werden prijzen uitgereikt voor drie projecten rond duurzaam groen onderwijs in samenwerking met het bedrijfsleven. ‘Voorop in de vergroening’ verwijst naar de ambitie van de AOC Raad en de positie die de aoc’s willen innemen.

Van der Leest over wat er de laatste jaren veranderd is bij de aoc’s: “Je zag er op verschillende plekken een tendens naar het grijze, bijvoorbeeld meer nadruk op technische zaken of volkomen versteende tuintjes. Ga terug naar de basis, was de boodschap. Terug naar het groene, want daar ligt de kracht van ons onderwijs.”

Niet voorop

Nederland loopt niet voorop op het gebied van duurzaamheid,

anders dan Duitsland, de Scandinavische landen of Spanje. De huidige regering heeft weliswaar topsectoren aangewezen die vaak een relatie met groen hebben, maar bijvoorbeeld natuur en milieu, voor de economische positie van Nederland op het eerste gezicht minder belangrijk, zitten hier niet bij. Je zou misschien verwachten dat er met het oog op duurzaamheid juist meer aandacht voor natuur is, maar de plannen van staatssecretaris Bleker zijn wat dit betreft weinig hoopgevend.

Het bedrijfsleven realiseert zich, zo lijkt het, wel steeds meer dat duurzaamheid essentieel is. De vraag is of bedrijven hun claims altijd kunnen waarmaken, maar auto’s moeten duurzamer, koelkasten, huizen, de zorg, en natuurlijk ook de tomaten en de tuin. Duurzaamheid is vanzelfsprekend geworden. Er lijkt haast onbehagen te ontstaan wanneer een bedrijf niet duurzaam bezig is. Alsof je iets weggooit waarop je zuinig moet zijn, want dingen raken op en als we niet oppassen, is de wereld te klein voor de toekomstige generaties. De constatering dat een bedrijf niet duurzaam is, kan nadelig of zelfs funest zijn.

Leerbedrijf

Tegen deze achtergrond ging Van der Leest met de aoc’s en Aequor aan de slag. “Niet wachten op de overheid, maar voorbeelden laten zien. Dat was ons idee. Verbindingen zoeken. Want er waren veel losse initiatieven in het groen onderwijs waarin docenten duurzaamheid integreerden en stimuleerden.”

Die initiatieven kunnen bijvoorbeeld via de eerder genoemde prijsvraag voor onderwijsprojecten rond duurzaamheid bekendheid krijgen. Bedoeling is dat zo duurzaamheid meer gaat leven op scholen; niet alleen op bestuursniveau, maar ook bij docenten. Opdat duurzaamheid in onderwijsinhoud en -uitvoering een vanzelfsprekende plek krijgt. De inhoud gaat dan om competenties, examinering, stages en bij de uitvoering kun je denken aan de kantine, energiegebruik, afvalverwerking of het stimuleren van fiets- en ov-gebruik.

Projectleider Kim van der Leest laat de Groene urgentie nu aan de aoc’s en Aequor: “Het besef is doorgedrongen dat duurzaamheid bij groen onderwijs hoort”